

THE GAME IN PSYCHOPEDAGOGICAL LITERATURE

Vasilica Emilia LĂCĂTUȘU (CALCIU)
MA - Constantin Brancusi University of Targu-Jiu
lacatusuvasilica63@yahoo.com

Abstract: *This article describes the role and importance of the play in child training. The game is the dominant activity of the child. Physical activity of the child develops under the influence game. The game has the role of socialization of the child. Through play, the child put into action all its possibilities intellectual, physical, moral, develops and combines them. For the child, the game is fun and it is a way to learn, is working, and which educates middle. The game is an effective means of knowledge of the world. Through this game the child knows colors, shapes and multitude of object properties.*

Keywords: psychopedagogical literature, game, child, intellectual possibilities, knowledge.

Introducere

Pedagogia preșcolară științifică arată că jocul satisface în cel mai înalt grad nevoia de activitate a copilului, generate de necesități, dorințe, tendințe specific copilului preșcolar.

În Dicționarul de psihologie de Paul Popescu-Neveanu¹, jocul este considerat ca o formă de activitate specifică pentru copil și hotărâtoare pentru dezvoltarea lui psihică.

Sub influența jocului se formează, se dezvoltă și se restructurează întreaga activitate psihică a copilului.

Particularitățile jocului la copil pot fi structurate astfel:

- ❖ În joc, copilul reflectă ambiția și, prin imitație, activitatea adulților.
- ❖ Jocul este un mod de dobândire și precizare a cunoștințelor prin acțiune;
- ❖ Jocul este o activitate de gândire, întrucât este orientat spre rezolvarea unor "probleme" spre găsirea căilor în vederea depășirii unor obstacole.
- ❖ Atitudinea și cuvântul constituie principalele mijloace ale jocului.
- ❖ Prin joc, copilul participă la transformarea ambianței, ceea ce produce o vie plăcere.
- ❖ În joc, îmbină închipuirea și adecvarea la realitate.
- ❖ Jocul se dezvoltă continuu, dezvoltând implicit personalitatea copilului, prin crearea și rezolvarea progresivă a diverselor feluri de contradicții:
- ❖ Între libertatea de acțiune și confirmarea la schema de joc;
- ❖ Între imitație și inițiativă;

¹ Paul Popescu-Neveanu, *Dicționar de psihologie*, Editura Albatros, Bucuresti, 1978, p. 126

- ❖ Între repetiție și variabilitate;
- ❖ Între dorința de joc și pregătirea prealabilă necesară;
- ❖ Între ceea ce este parțial cunoscut și ceea ce se cunoaște bine;
- ❖ Între absența vreunui rezultat material și bucuria jocului;
- ❖ Între operarea cu obiecte reale și efectuarea de acțiuni simbolice;
- ❖ Între emoțiile dictate de rolul îndeplinit și emoția provocată de participarea la joc.

În concepția lui A. N. Leontiv¹, jocul este o activitate de tip fundamental, cu rol hotărâtor în evoluția copilului, constând în reflectarea și reproducerea vieții reale într-o modalitate proprie a copilului, rezultat al interacțiunii dintre factorii bio-psihico-sociali.

Jocul este transpunerea pe plan imaginar a vieții reale, pe baza transfigurării realității, prelucrării aspirațiilor, tendințelor, dorințelor copilului.

Jocul este activitatea cu caracter dominant la această vârstă, fapt demonstrat de modul în care polarizează asupra celorlalte activități din viața copilului, după durata și ponderea sa, după eficiență, în sensul că jocul este activitatea care conduce la cele mai importante modificări în psihicul copilului.

Subscriind acestui punct de vedere, completăm cu precizarea că, valoarea formativă a jocului se poate aprecia mai bine în funcție de dezvoltarea vieții sociale în care copilul își desfășoară activitatea.

În urma discuțiilor referitoare la clasificarea jocului în literatura psihopedagogică, Robert Arkin² a propus următoarea clasificare:

1. Jocurile în care se exersează funcțiile psihofiziologice (senzoriale, motorii, intelectuale).
2. Jocurile tehnice și productive (meșteșugărești, constructive, industriale, agricole).
3. Jocuri în care se reproduc unele relații sociale (familiale, din grădiniță și școală, din societate, în general).
4. Jocuri militare.
5. Jocuri ce realizează dramatizarea, reluând spectacolele de circ, cinematograf, teatru etc.).

Prin joc, dezvoltarea intelectuală este puternic influențată în sensul dobândirii de noi cunoștințe, pe de o parte, și a diversificării acțiunilor mintale, pe de altă parte. Jocul favorizează dezvoltarea aptitudinilor imaginative, a capacităților de creare a unor sisteme de imagini generalizate despre obiecte și fenomene, posibilitatea de a opera mental cu reprezentări, după modelul acțiunilor concrete cu obiectele în timpul jocului.

Jocul este prilejul realizării educației estetice a preșcolarului, care se inițiază în tainele frumosului și învață să-l creeze. Literatura metodică, prin articolele prezentate de educatoarele din întreaga țară, prezintă rolul instructiv-educativ al jocului didactic în pregătirea preșcolarului pentru școală, sub următoarele aspecte:

- pronunțarea clară și corectă a tuturor sunetelor ce intră în componența cuvintelor;
- corectarea pronunției greșite a unor sunete sau cuvinte;

¹ A. N. Leontiv, *Probleme ale dezvoltării psihicului* Editura Științifică, București, 1964, p. 82

² Robert, Arkin, *Studii de psihologie*, (traducere) Editura Didactica și Pedagogica, București, 1967, p.127

- clasificarea și precizarea noțiunilor de mare circulație legate de activitatea preșcolară și cea școlară;
- îmbogățirea vocabularului cu noi noțiuni și îndeosebi cu termeni specifici învățării cititului- scrisului;
- activizarea vocabularului cu noțiuni noi, introduse în limbajul copiilor.

Rolul și importanța jocului în formarea preșcolarului

În articolul „Rolul formativ al jocului didactic în vederea pregătirii preșcolarului pentru școală”, Dumitru Grigoriu¹ dă exemple de câteva jocuri care contribuie la dezvoltarea acuității auditive și a auzului fonematic, concretizându-se în același timp și defectele de vorbire: Deschide urechea bine, Cine face așa, Ce se aude, Cine vine la noi, De-a trenul, Am spus bine, n-am spus bine, Repetă ce am spus eu, Cu ce sunet începe cuvântul, Al cui glas este.

Autorul mai prezintă în acest articol și jocurile didactice destinate dezvoltării vorbirii, care precizează și fixează denumirea unor lucruri, a însușirilor ce le caracterizează, privind forma, mărimea, culoarea, enumerând câteva: Căutați lucrul ascuns, Ce s-a mișcat etc.

Maria Vereș, în articolul "Dezvoltarea vorbirii copiilor preșcolari - activitate de pregătire pentru școală" (Culegere metodică - De la gradiniță la școală), folosește jocul didactic pentru introducerea copiilor în tehnica exprimării corecte, organizând jocuri didactice de completare a propozițiilor ca: Spune mai departe, Ghicește cuvântul care lipsește, Mai adaugă și tu un cuvânt.

Pentru fixarea și consolidarea noțiunii de silabă, a organizat jocuri în care a început cuvântul, rostind prima silabă „Ca”, iar copiii continuând cu „na” (Ca-na) sau „sa” (Ca-sa). Alte jocuri cu același scop, organizate de autoarea articolului sunt: Termină cuvântul, Spune la ce m-am gândit, care solicită la silaba începută cât mai multe silabe adăugate, creând astfel cât mai multe cuvinte noi. Pentru verificarea cunoștințelor în ceea ce privește alcătuirea de propoziții cât și despărțirea în silabe, a desfășurat jocurile: Azvârle cubul, Statuile, îmbinând elementele de joc cu exerciții care au consolidat deprinderi formate.

Pentru dezvoltarea limbajului din punct de vedere gramatical, fonetic și lexical, găsim jocuri didactice în care copiii își însușesc cunoștințele privind folosirea corectă a acordului dintre subiect și predicat, a substantivelor și cazului genitiv și dativ, a singularului și a pluralului.²

- gramatical: Cine face, ce face, Ce știi despre, Spune ce fac;
- fonetic: Cu ce sunet începe cuvântul, Cuvinte, silabe, sunete, Jocul cuvintelor
- lexical: Spune unde se află, Cum este, Găsește cuvântul potrivit.

Pentru copil, jocul este un lucru firesc; este, după cum observa Lucian Blaga, o „înțelepciune” a vieții lui.

Prin joc, copilul pune în acțiune toate posibilitățile sale, traduce în fapt potențele sale intelectuale, fizice, morale, le dezvoltă, le îmbină. Pentru copil, jocul este o distracție, este învățatură, este muncă, mijloc prin care se educă, este un mijloc eficient de

¹¹ Dumitru, Grigoriu, *Copilul și jocul*, în Culegerea editată de Revista de pedagogie, 1975.

² P.J. Galperin, *Studii de psihologia învățării*, Editura Didactică și Pedagogică, Bucuresti, 1975.

cunoaștere a lumii înconjurătoare. Jucându-se, copilul cunoaște culorile, formele și multitudinea de proprietăți ale obiectelor cu care acționează, își însușește și își perfecționează limbajul, își structurează personalitatea.

Jocurile didactice ocupă un loc tot mai important în activitatea grădinițelor de copii, ele fiind activități deosebit de atrăgătoare și care se adaptează optim caracteristicilor copilului în dezvoltare.

Deci, jocul este tovarășul de nedespărțit al copilăriei și constituie una din formele cele mai importante activități a preșcolarului. Îmbrăcând forma jocului, activitatea este tot atât de necesară dezvoltării fizice și psihice a copilului ca și lumina soarelui. Stimulările intelectuale implicate în joc sunt necesare în dezvoltarea copilului, cum este hrana pentru corpul său.

Jocul este un vehicul al stimulării cognitive. Prin intermediul activității ludice, copiii fac descoperiri senzo-motorii privind mărimile și formele, noțiunile de „jos” și „sus”, „tare” și „moale” etc. Ei mănuiesc, manipulează, identifică, ordonează, structurează și măsoară. Jocul este o activitate distractivă încadrată în anumite reguli.

După conținutul și obiectivele urmărite jocurile pot fi clasificate în:

- jocuri senzoriale – vizual motorii, tactile, auditive;
- jocuri de observare a naturii;
- jocuri de dezvoltare a vorbirii;
- jocuri de asociere de idei și de raționament;
- jocuri matematice;
- jocuri de construcții tehnice;
- jocuri muzicale;
- jocuri de orientare;
- jocuri de sensibilizare (de deschidere, pregătirea preșcolarilor pentru înțelegerea unor noțiuni);
- jocuri aplicative;
- jocuri de creație;
- jocuri de fantezie;
- jocuri de memorie;
- jocuri simbolice;
- jocuri de îndemânare (de exerciții simple, de mișcare etc.).

După materialul folosit în:

- jocuri cu materiale;
- jocuri fără materiale;
- jocuri orale;
- jocuri cu întrebări („Cine știe câștigă”);
- jocuri ghicitori;
- jocuri de cuvinte încrucișate etc.

Jocul ca formă de organizare a activității, stimulează în cel mai înalt grad procesele psihice.

Concluzii

Jocul este activitatea dominantă a copilului. Jocul este un bun prilej de pregătire psihologică a copilului și care-i dă posibilitatea de a avea preocupări variate sub aspectul conținutului.

Jocul are funcție de socializare a copilului, ceea ce se explică prin tendința mereu accentuată a copiilor de a se acomoda la ceilalți, dar și de a asimila relațiile cu cei din jur la eul său. Această funcție este prezentă mai ales în jocul cu reguli, care înseamnă acceptarea normelor exterioare lui, dar care, odată asimilate, devin un bun câștigat de copil.

Prin joc, copilul pune în acțiune toate posibilitățile sale, traduce în fapt potențele sale intelectuale, fizice, morale, le dezvoltă, le îmbină. Pentru copil, jocul este o distracție, este învățatură, este muncă, mijloc prin care se educă, este un mijloc eficient de cunoaștere a lumii înconjurătoare. Jucându-se, copilul cunoaște culorile, formele și multitudinea de proprietăți ale obiectelor cu care acționează, își însușește și își perfecționează limbajul, își structurează personalitatea.

În contextul jocului, unde relațiile interpersonale și cele de grup sunt principalele modalități de relaționare, încep să se formeze primele trăsături caracteriale care se vor condensa în conduita copilului.

BIBLIOGRAFIE

1. Antonesei, L., *O introducere în pedagogie. Dimensiuni axiologice și transdisciplinare ale educației*, Editura Polirom, Iași, 2002
2. Antohe, G., Barna, I., *Psihopedagogia jocului*, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos”, Galați, 2005
3. Arkin, R., *Studii de psihologie*, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1967
4. Barna A., Antohe G., *Curs de pedagogie. Introducere în pedagogie, teoria educației și teoria curriculumului*, Editura Sinteze, Galați, 2005
5. Bocoș, M. (coord.), *Evaluarea în învățământul primar. Aplicații practice*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2004
6. Bocoș, M., Jucan, D. *Teoria și metodologia instruirii și Teoria și metodologia evaluării. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2007
7. Cucuș, C. *Teoria și metodologia evaluării*, Editura Polirom, Iași, 2008
8. Cucuș, C. (coord.), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași, 2008
9. Galperin, P.J. *Studii de psihologia învățării*, Editura Didactică și Pedagogică, Bucuresti, 1975.
10. Glava, A, Glava, C., *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2009
11. Grigoriu, D. *Copilul și jocul*, în Culegerea editată de Revista de pedagogie, 1975.
12. Ionescu, M. Bocoș. M. (coord.), *Tratat de didactică modernă*, Editura Paralela 45, Pitești, 2009
13. Ionescu, M. *Instrucție și educație. Paradigme educaționale moderne*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2011
14. Iucu, R.B. *Managementul clasei de elevi. Aplicații pentru gestionarea situațiilor de criză educațională*, Editura Polirom, Iași, 2006
15. Leontiv, A.N., *Probleme ale dezvoltării psihicului*, Editura Științifică, București, 1964
16. Păun, E., Potolea, D., *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Editura Polirom, Iași, 2002
17. Popescu-Neveanu Paul, *Dicționar de psihologie*, Editura Albatros, Bucuresti, 1978
18. Raduț-Taciu, R. *Pedagogia jocului de la teorie la aplicații*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca. 2004

19. Răduț-Taciu, R., (coord.), Câmpean, A., Vancea, G., Iacob., D.V., Răduț-Taciu, I., *Pedagogia jocului de la teorie la aplicații*, col. “Științele Educației”, nr. 7, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2004